

1965 nr. 64 21. maí**Lög um rannsóknir í þágu atvinnuveganna**

Tóku gildi 12. júní 1965. *Breytt með* l. 107/1974 (tóku gildi 13. jan. 1975), l. 41/1978 (tóku gildi 6. júní 1978), l. 72/1984 (tóku gildi 1. júlí 1984), l. 48/1987 (tóku gildi 14. apríl 1987), l. 97/1987 (tóku gildi 1. jan. 1988, sjá þó ákvæði til bráðabirgða), l. 71/1989 (tóku gildi 14. júní 1989), l. 132/1990 (tóku gildi 14. jan. 1991), l. 61/1994 (tóku gildi 1. júlí 1994), l. 73/1996 (tóku gildi 19. júní 1996), l. 83/1997 (tóku gildi 6. júní 1997), l. 112/1999 (tóku gildi 1. jan. 2000), l. 37/2001 (tóku gildi 23. maí 2001), l. 79/2004 (tóku gildi 1. jan. 2005), l. 68/2006 (tóku gildi 30. júní 2006), l. 75/2007 (tóku gildi 1. ágúst 2007) og l. 126/2011 (tóku gildi 30. sept. 2011).

I. kafli. . . .¹⁾

¹⁾ L. 48/1987, 23. gr.

II. kafli. Rannsóknastofnanir.

■ **9. gr.** Á vegum ríkisins skulu starfræktar eftirtaldar rannsóknastofnanir, eftir því sem nánar er kveðið á í lögum þessum: Hafrannsóknastofnunin. . . .¹⁾ . . .²⁾ Rannsóknastofnun iðnaðarins. . . .³⁾

□ [Á vegum Landbúnaðarháskóla Íslands skulu stundaðar rannsóknir í þágu landbúnaðarins á sérstöku rannsóknasviði er hafi aðgreindan fjárhag frá annarri starfsemi Landbúnaðarháskóla Íslands.]²⁾

¹⁾ L. 68/2006, 10. gr. ²⁾ L. 79/2004, 1. gr. ³⁾ L. 75/2007, 17. gr.

III. kafli. Hafrannsóknastofnunin.

■ **10. gr.** [Hafrannsóknastofnunin er sjálfstæð ríkisstofnun sem heyrir undir [ráðuneytið].]¹⁾²⁾

¹⁾ L. 126/2011, 42. gr. ²⁾ L. 72/1984, 1. gr.

■ **11. gr.** [Í stjórn Hafrannsóknastofnunarinnar skulu vera fimm menn, skipaðir af [ráðherra]¹⁾ til fjögurra ára í senn, þar af einn án tilnefningar, einn tilnefndur af Fiskifélagi Íslands, einn tilnefndur af Landsambandi ísl. útvegsmanna, einn tilnefndur af starfsmönnum Hafrannsóknastofnunarinnar og einn tilnefndur sameiginlega af Sjómannasambandi Íslands og Farmanna- og fiskimannasambandi Íslands.

□ Sömu aðilar tilnefna varamenn.

□ Ráðherra skipar formann stjórnar.]²⁾

¹⁾ L. 126/2011, 42. gr. ²⁾ L. 72/1984, 1. gr.

■ **12. gr.** [Stjórnin hefur á hendi yfirstjórn stofnunarinnar og tekur ákvarðanir um meginatriði í stefnu og starfi hennar. Stjórnin gerir tillögur til ráðherra um starfs- og fjárhagsáætlun og staðfestir reikninga stofnunarinnar að loknu ársuppgjöri. Stjórnin gerir tillögur til ráðherra um skipulag stofnunarinnar og skipun ráðgjafarnefndar skv. 15. gr. Stjórnin skal staðfesta áætlun um rannsóknaleiðangra að fengnum tillögum forstjóra og umsögn ráðgjafarnefndar.]¹⁾

¹⁾ L. 72/1984, 1. gr.

■ **13. gr.** [[Ráðherra]¹⁾ skipar forstjóra að fengnum tillögum stjórnar stofnunarinnar [til fimm ára í senn].²⁾ Hann [ræður]²⁾ einnig tvo aðstoðarforstjóra að fengnum tillögum stjórnar og forstjóra stofnunarinnar. [Forstjóri og aðstoðarforstjórnar skulu hafa lokið háskólaprófi. Annar aðstoðarforstjórnin skal vera sérfróður á sviði stjórnunar og rekstrar.]²⁾

□ [Forstjóri ræður annað starfslíð stofnunarinnar.]²⁾³⁾

¹⁾ L. 126/2011, 42. gr. ²⁾ L. 83/1997, 142. gr. ³⁾ L. 72/1984, 1. gr.

■ **14. gr.** [Forstjóri hefur á hendi daglega stjórn stofnunarinnar og umsjón með rekstri hennar. Hann ákveður starfssvið sérfræðinga og annars starfslíðs.

□ Annar aðstoðarforstjórnin, sbr. 13. gr., skal vera forstjóra til aðstoðar um vísindaleg málefni stofnunarinnar og hinn um fjármálalegan rekstur stofnunarinnar, þ. á m. skiparekstur og starfsmannahald. Aðstoðarforstjórnar eru fulltrúar forstjóra og aðstoða hann við daglegan rekstur stofnunarinnar.]¹⁾

¹⁾ L. 72/1984, 1. gr.

■ **15. gr.** [Við Hafrannsóknastofnunina er ráðgjafarnefnd. Ráðherra ákveður að fengnum tillögum stjórnar hvernig ráðgjafarnefndin skuli skipuð til fjögurra ára í senn. Nefndin kys sér formann og á hann rétt til setu á fundum stjórnar með málfrelsi og tillögurétti.

□ Ráðgjafarnefndin fylgist með rekstri Hafrannsóknastofnunarinnar og er m.a. tengiliður milli hennar og sjávarútvegsins. Nefndin er forstjóra og stjórn til ráðuneytis. Hún skal fjalla um starfsáætlanir stofnunarinnar og gerir tillögur varðandi verkefnaval og starfshætti hennar.

□ [Ráðherra]¹⁾ setur ráðgjafarnefndinni erindisbréf.²⁾³⁾

¹⁾ L. 126/2011, 42. gr. ²⁾ Erbr. 86/1985. ³⁾ L. 72/1984, 1. gr.

■ **16. gr.** [Hafrannsóknastofnuninni er heimilt að starfrækja útibú utan Reykjavíkur samkvæmt ákvörðun ráðherra og Alþingis að fengnum tillögum stjórnar og forstjóra stofnunarinnar. Leita skal samstarfs við hagsmunaaðila og menntastofnanir á viðkomandi svæði og er ráðherra í því skyni heimilt að setja á stofn starfsnefndir við útibúin.

□ Hafrannsóknastofnunin skal leita samstarfs við aðrar rannsóknastofnanir um rekstur og samnýtingu útibúa eftir því sem kleift þykir.]¹⁾

¹⁾ L. 72/1984, 1. gr.

■ **17. gr.** [Markmið Hafrannsóknastofnunarinnar skulu meðal annars vera:

1. Að afla alhliða þekkingar um hafið og lífríki þess, einkum til að meta hvernig hagkvæmt og skynsamlegt sé að nýta auðlindir þess.

2. Að afla þekkingar um eðlis- og efnafræðilega eiginleika sjávar umhverfis Ísland, einkum með tilliti til áhrifa á lífríkið.

3. Að afla þekkingar um lögum, gerð og jarðfræðilega eiginleika landgrunnsins, einkum með tilliti til fiskveiða.

4. Að rannsaka lífsskilyrði og lífnaðarhætti sjávargróður, dýrasvífs og botndýra, einkum vistfræðileg tengsl hinna ýmsu samfélaga og samhengi þeirra við nytjastofna.

5. Að treysta undirstöður vísindalegrar ráðgjafar um nýtingu hefðbundinna nytjastofna er stefni að hámarksafrekstri Íslandsmíða.

6. Að gera tilraunir með og þróa veiðarfæri og veiðibúnað í þeim tilgangi að bæta hagkvæmni sóknar og koma í veg fyrir skaðleg áhrif veiða á lífríki sjávar.

7. Að stunda rannsóknir á eldi sjávarlífvera.

8. Að stunda rannsóknir sem miða að aukinni fjölbreytni í öflun sjávarfangs.

9. Að veita stjórnvöldum, sjávarútvegi og öðrum aðilum ráðgjöf og þjónustu varðandi nýtingu á auðlindum Íslandsmíða.

10. Að koma á framfæri upplýsingum til stjórnvalda, hagsmunaaðila í sjávarútvegi og almennings um niðurstöður rannsóknarstarfseminnar.]¹⁾

¹⁾ L. 72/1984, 1. gr.

■ **18. gr.** [Til að ná markmiðum, sem um getur í 17. gr., skal stjórn gera tillögur um skipulag Hafrannsóknastofnunarinnar sem skal staðfest af ráðherra. Leitast skal við að skipulag stofnunarinnar sé sveigjanlegt og stuðli að sem bestri nýtingu á mannafla, tækjum og fjármagni stofnunarinnar á hverjum tíma.]¹⁾

□ [Hafrannsóknastofnuninni er heimilt, að fengnu samþykki stjórnar stofnunarinnar og [ráðherra],²⁾ að eiga aðild að rannsóknar- og þróunarfyrrtækjum, sem eru hlutafélag eða önnur félag með takmarkaðri ábyrgð, er þróa hugmyndir og hagnýti

niðurstöður rannsóknar- og þróunarverkefna sem stofnunin vinnur að hverju sinni.³⁾

¹⁾ L. 72/1984, 1. gr. ²⁾ L. 126/2011, 42. gr. ³⁾ L. 132/1990, 1. gr.

IV. kafli. . . .¹⁾

¹⁾ L. 68/2006, 10. gr.

V. kafli. [Rannsóknasvið Landbúnaðarháskóla Íslands.]¹⁾

¹⁾ L. 79/2004, 2. gr.

■ [29. gr.]¹⁾ [Við Landbúnaðarháskóla Íslands skal starfrækt sérstakt rannsóknasvið þar sem stundaðar skulu rannsóknir í þágu landbúnaðarins eftir því sem nánar er kveðið á um í lögum þessum og lögum um búnaðarfræðslu, nr. 57/1999.]²⁾

¹⁾ L. 107/1974, 1. gr. ²⁾ L. 79/2004, 2. gr.

■ [30. gr.]¹⁾ [Hlutverk rannsóknasviðs Landbúnaðarháskóla Íslands er að afla og miðla þekkingu um fjölpætt hlutverk landbúnaðar sem byggist á íslenskri náttúru og menningararfleifð. Meðal verkefna sviðsins eru rannsóknir er lúta að meðferð, ræktun og nýtingu lands, búfjár og ferskvatnsdyra til framleiðslu matvæla og annarrar atvinnu- og verðmætasköpunar, sem og rannsóknir er lúta að sjálfbærni og fjölpætri landnýtingu og umhverfismótun.]²⁾

¹⁾ L. 107/1974, 1. gr. ²⁾ L. 79/2004, 2. gr.

■ [31. gr.]¹⁾ [Landbúnaðarháskóli Íslands hefur umráð yfir þeim tilraunastöðvum á sviði landbúnaðar sem áður tilheyrðu Landbúnaðarháskólanum á Hvanneyri, Rannsóknastofnun landbúnaðarins og Garðyrkjuskóla ríkisins að Reykjuum í Ölfusi.

□ Landbúnaðarháskóla Íslands er heimilt, að fengnu samþykki [ráðherra],²⁾ að eiga aðild að og stofna rannsóknar- og þróunarfyrtæki í hlutafélagiformi eða félög með takmarkaðri ábyrgð er þrói hugmyndir og hagnýti niðurstöður rannsóknar- og þróunarverkefna sem stofnunin vinnur að hverju sinni.]³⁾

¹⁾ L. 107/1974, 1. gr. ²⁾ L. 126/2011, 42. gr. ³⁾ L. 79/2004, 2. gr.

■ [32.–37. gr.]¹⁾ . . . ²⁾

¹⁾ L. 107/1974, 1. gr. ²⁾ L. 79/2004, 2. gr.

VI. kafli. . . .¹⁾

¹⁾ L. 41/1978, 15. gr.

VII. kafli. . . .¹⁾

¹⁾ L. 75/2007, 16. gr.

VIII. kafli. Almenn ákvæði.

■ [55. gr.]¹⁾ Forstjórar rannsóknastofnana, sérfræðingar og annað starfsfólk tekur laun samkvæmt gildandi kjarasamningum ríkisstarfsmanna á hverjum tíma.

□ [Ráðherra ákveður deildaskiptingu í rannsóknastofnunum. Forstjóri ræður deildarstjóra viðkomandi stofnunar. Deildarstjórar og sérfræðingar skulu hafa lokið meistaraþrófi eða öðrum hliðstæðum háskólaprófum í fræðigrein sinni. Þó skal forstjóra heimilt að víkja frá þessu ákvæði hafi umsækjandi á annan hátt sannað vísindalega hæfni sína.]²⁾

¹⁾ L. 107/1974, 1. gr. ²⁾ L. 83/1997, 68. gr.

■ [56. gr.]¹⁾ Tekjur hinna ýmsu rannsóknastofnana eru:

1. Fé, sem veitt er til stofnunar á fjárlögum.
2. Fé, sem veitt er sérstaklega til tiltekinn verkefna, sem stofnuninni eru falin af hinu opinbera.
3. Greiðslur fyrir verk, sem unnin eru fyrir einstaklinga, félög eða stofnanir.
4. Framlög einstaklinga, félaga eða stofnana.

5. Gjöld, sem fást með álagningu á framleiðsluvörur eða á annan hátt, eins og ákveðið kann að vera í lögum.

□ Framlag ríkisins, skv. 1. lið, skal aldrei vera minna en helmingur þeirrar upphæðar, sem fæst skv. 5. lið.

□ Verkefni, sem rannsóknastofnun vinnur að beiðni einkaðila eða samtaka þeirra eða þeim til hagsbóta, skulu verðlögð í gjaldskrá, sem ráðherra setur að fengnum tillögum hlutaðeigandi rannsóknastofnana, eða samkvæmt sérstökum samningi.

¹⁾ L. 107/1974, 1. gr.

■ [57. gr.]¹⁾ Eignum Atvinnudeildar Háskólans skal ráðstafa þannig:

Eignir fiskideildar skulu falla til Hafrannsóknastofnunarinnar.

. . . ²⁾

Eignum iðnaðardeildar skal skipta á milli Rannsóknastofnunar iðnaðarins og Rannsóknastofnunar byggingaiðnaðarins samkvæmt ákvörðun [þess ráðuneytis er fer með málefni iðnaðar].³⁾

Húseign Atvinnudeildar á lóð Háskólans ráðstafar ríkisstjórnin í þágu íslenskrar vísindastarfsemi.

¹⁾ L. 107/1974, 1. gr. ²⁾ L. 79/2004, 3. gr. ³⁾ L. 126/2011, 42. gr.

■ [58. gr.]¹⁾ . . . ²⁾

¹⁾ L. 107/1974, 1. gr. ²⁾ L. 61/1994, 26. gr.

■ [59. gr.]¹⁾ Ríkið kemur upp hentugum byggingum og athafnasvæðum í rannsóknahverfi til handa þeim rannsóknastofnunum, sem um getur í lögum þessum, að svo miklu leyti, sem stofnunum er ekki séð fyrir þeirri aðstöðu annars staðar, svo og rannsóknatækjum og öðrum hjálpargögnum, sem sameiginleg not geta orðið af fyrir margar rannsóknastofnanir.

□ . . . ²⁾

□ Um tilhögun bygginga og athafnasvæða skal, svo sem við verður komið, farið eftir tillögum þeirra rannsóknastofnana, sem ætlað er að nota þau.

¹⁾ L. 107/1974, 1. gr. ²⁾ L. 61/1994, 26. gr.

■ [60. gr.]¹⁾ Hver rannsóknastofnun hefur aðskilinn fjárhag og bókhald. Þó skal kappkosta, eins og við verður komið, að rannsóknastofnanir noti sameiginlega starfskrafta við skrifstofustörf og önnur þjónustustörf.

¹⁾ L. 107/1974, 1. gr.

■ [61. gr.]¹⁾ . . . ²⁾

¹⁾ L. 107/1974, 1. gr. ²⁾ L. 61/1994, 26. gr.

■ [62. gr.]¹⁾ Þær stofnanir, sem um getur í lögum þessum, skulu eiga aðgang að upplýsingum, sem opinberar stofnanir og fyrirtæki geta í té látið og varða starfsemi þeirra.

¹⁾ L. 107/1974, 1. gr.

■ [63. gr.]¹⁾ Ekki er heimilt að veita upplýsingar um rannsóknir, sem kostaðar eru af einstaklingi, félagi eða stofnun, nema með samþykki hennar. Ef þagnarskylda er brotin, varðar það ábyrgð eftir ákvæðum almennra hegningarlaga um opinbera starfsmenn og skaðabótaskyldu.

¹⁾ L. 107/1974, 1. gr.

■ [64. gr.]¹⁾ Nánari ákvæði um starfsemi stofnana þeirra, er lög þessi taka til, má setja með reglugerðum.²⁾ Þar á meðal er heimilt að ákveða breytingu á verksviðum einstakra stofnana, enn fremur að heimila sérfræðingum rannsóknastofnananna að kenna við Háskóla Íslands.

¹⁾ L. 107/1974, 1. gr. ²⁾ Rg. 125/1966. Rg. 7/1976 (um prófun búvéla). Rg. 138/1985 (um eftirlit og framleiðslu á lagmeiti til úflunnings).